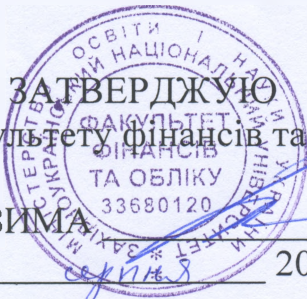

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
" 30 " _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
" 30 " _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

“ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 Соціальна робота
спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік / екзамен (семестр)
Денна	2	3	30	30	4	8	48	120	Екзамен (3)

30.08.2024
[Signature]

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми “Соціальне забезпечення” підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, затвердженої Вченою радою Західноукраїнського національного університету (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, канд. екон. наук, доцент Галина КУЛИНА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій
та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення, протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
канд. екон. наук, доцент

Галина КУЛИНА

Гарант ОПП,
д-р екон. наук, професор

Микола СТЕЦЬКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

1. Опис дисципліни “Теорія соціального забезпечення”

Дисципліна – “Теорія соціального забезпечення”	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни: обов’язкова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення Освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”	Рік підготовки – 2 Семестр – 3
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції – 30 год.
Загальна кількість годин – 120		Практичні заняття – 30 год.
		Індивідуальна робота – 4 год.
		Тренінг – 8 год.
Тижневих годин – 8 год., з них аудиторних – 4 год.		Самостійна робота – 48 год. Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни “Теорія соціального забезпечення”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна “Теорія соціального забезпечення” є однією із базових у підготовці фахівців сфери соціального забезпечення. Вона є інтеграційним, нормативним курсом, що ґрунтується на концептуальних засадах функціонування суб’єктів та об’єктів соціального забезпечення. Її освоєння студентами передбачає передумови до вивчення комплексу інших дисциплін, що входять до системи підготовки фахівців сфери соціального забезпечення.

Дисципліна “Теорія соціального забезпечення” спрямована на засвоєння студентами фундаментальних знань щодо відносин, сучасних форм, методів та технологій соціального забезпечення як сфери діяльності людини, наукової галузі, навчальної дисципліни; формування вмінь і навичок застосування набутих знань на практиці задля реалізації власного фахового покликання; підвищення методологічної культури та розвитку пізнавальної діяльності, інтенсифікації творчих зусиль та креативності, самостійного аналізу складних соціальних явищ суспільного життя.

Головним завданням курсу є оволодіння теоретико-прикладними основами соціального забезпечення як сфери діяльності людини, наукової галузі, навчальної дисципліни; набуття вмінь застосовувати методи та технології соціального забезпечення задля організації та управління процесами в цій сфері, ефективного матеріального

забезпечення різних категорій населення від впливу соціальних ризиків і зниження тим самим соціальної напруги в суспільстві.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розуміти сутність та основну мету соціальної правової держави, знати її ознаки та завдання щодо соціального захисту та соціального забезпечення населення, ознайомитися із концептуальними засадами соціального забезпечення; розвинути вміння аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним правовим розвитком держави;
- знати історичну генезу і сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні;
- сформуувати знання щодо соціального забезпечення як науки і навчальної дисципліни; вивчити об'єкти, суб'єкти, принципи і функціональне призначення соціального забезпечення;
- сформуувати знання щодо соціального забезпечення як виду практичної діяльності; засвоїти специфіку професійної діяльності, етапи професійного зростання та компетентнісні виміри професії фахівця з соціального забезпечення, професійні та морально-етичні якості фахівця з соціального забезпечення;
- знати нормативно-правову базу стосовно соціального забезпечення, розуміти організаційні засади державного управління у сфері соціального забезпечення;
- розвинути навички застосування інформаційного забезпечення соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні;
- розуміти сутність та специфіку методів соціального забезпечення; вивчити соціально-економічні, організаційно-розпорядчі, правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення; вміти застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;
- розуміти сутність, призначення і роль технологій соціального забезпечення; вивчити види технологій соціального забезпечення;
- сформуувати знання щодо загальних технологій в соціальному забезпеченні; розвинути навички застосовувати базові знання про загальні технології соціального забезпечення;
- сформуувати знання щодо технологій соціального забезпечення різних категорій населення; розвинути навички застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту;
- розвинути навички застосування інноваційних технологій соціального захисту та соціального забезпечення населення для оптимізації соціальних видатків, розуміти їх переваги та загрози впровадження.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави;
- знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення;
- здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.

2.4. Зв'язок з іншими освітніми компонентами

Дисципліни, вивчення яких передувало вивченню дисципліни "Теорія соціального забезпечення": "Історія та культура України", "Вступ до спеціальності", "Теорія соціальної роботи", "Соціальна юриспруденція".

2.5. Результати навчання:

- вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;
- застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту;
- використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.

3. Програма дисципліни “Теорія соціального забезпечення”

Змістовий модуль 1. Соціальне забезпечення як єдність теоретичних знань, практичної та навчальної діяльності

Тема 1. Соціальне забезпечення у соціальній правовій державі

Поняття соціальної, правової держави. Основна мета, ознаки та завдання соціально-правової держави.

Соціальна, правова держава та роль соціального забезпечення як фактору її розвитку. Зобов'язання держави щодо соціального захисту та соціального забезпечення окремих категорій громадян та способів їх реалізації.

Соціальне забезпечення як особливий соціально-правовий феномен. Основні концепції соціального забезпечення.

Державний соціальний захист та соціальне забезпечення. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа соціального забезпечення. Принципи формування державних соціальних стандартів і нормативів. Основні фактори, що впливають на формування рівня соціальних стандартів. Механізм реалізації державних соціальних стандартів і гарантій соціального розвитку.

Тема 2. Історична генеза та сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні

Історичні аспекти розвитку суспільної допомоги бідним верствам населення. Становлення системи соціального забезпечення за часів побудови соціалізму. Роль економічних теорій в історії створення соціального забезпечення. Роль теорії державного управління в історії створення соціального забезпечення. Соціологічні теорії в історії створення соціального забезпечення.

Соціальне забезпечення періоду незалежності України.

Сучасна система соціального захисту та соціального забезпечення України.

Роль соціального забезпечення та політики соціальної якості в контексті завдань повоєнної реконструкції України.

Тема 3. Соціальне забезпечення як наука і навчальна дисципліна

Соціальне забезпечення як галузь науки і навчальна дисципліна. Система соціального забезпечення населення. Основні поняття та категорії соціального забезпечення. Об'єкти та суб'єкти соціального забезпечення. Предмет соціального забезпечення.

Категорії громадян чи групи осіб, які мають право на соціальне забезпечення.

Функції соціального забезпечення. Принципи соціального забезпечення.

Тема 4. Соціальне забезпечення як вид практичної діяльності

Специфіка соціального забезпечення як виду професійної практичної діяльності. Базові засади соціального забезпечення як виду професійної практичної діяльності.

Сутність і значення професійної діяльності фахівця з соціального забезпечення, його функції, особистісно-професійні якості. Особливості підготовки фахівців із

соціального забезпечення. Етапи професійного зростання фахівця з соціального забезпечення: допрофесійна підготовка, професійне становлення майбутнього фахівця з соціального забезпечення у вищому навчальному закладі, післядипломне навчання. Особливості підвищення професійного рівня у системі неперервної освіти та значення професійного самовдосконалення на шляху до успіху.

Професійні та морально-етичні якості, принципи та норми діяльності фахівця з соціального забезпечення.

Тема 5. Нормативно-правові та організаційні засади державного управління у сфері соціального забезпечення

Створення нормативно-правової основи соціальної політики в Україні. Формування законодавчої бази соціального захисту та соціального забезпечення. Конституційні гарантії здійснення права на соціальне забезпечення в Україні. Основні закони України та підзаконні нормативно-правові акти в сфері соціального забезпечення.

Система органів державного управління та їх функції у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення. Діяльність Міністерства соціальної політики України та його органів як суб'єктів управління у сфері соціального забезпечення. Національна соціальна сервісна служба України та її завдання у сфері соціального захисту населення. Повноваження Пенсійного фонду України та його регіональних органів у контексті соціального забезпечення населення. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, його основні функції та завдання. Інші центральні органи виконавчої влади та їх роль у соціальному захисті та соціальному забезпеченні населення.

Тема 6. Інформаційне забезпечення соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні

Сутність інформації, її виробництво, відтворення та використання у сфері соціального захисту та соціального забезпечення. Поняття “соціальна інформація”, її джерела та канали циркуляції. Види соціальної інформації.

Сутність і роль системи інформаційного забезпечення у формуванні ефективної системи соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні. Правові підстави функціонування інформаційних ресурсів у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення. Єдина інформаційна система соціальної сфери. Особливості модулів інформаційної системи соціальної сфери.

Інформаційне забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні.

Змістовий модуль 2. Прикладні методики в сфері соціального забезпечення

Тема 7. Основні методи соціального забезпечення

Зміст поняття “метод”. Підходи до класифікації методів.

Сутність та специфіка методів соціального забезпечення. Види методів соціального забезпечення.

Соціально-економічні методи соціального забезпечення. Натуральна і грошова допомога, пільги, компенсації і соціальні допомоги як різновид соціально-економічних методів соціального забезпечення.

Організаційно-розпорядчі методи соціального забезпечення: регламентування, нормування та інструкування.

Тема 8. Правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення

Правові форми та методи соціального забезпечення. Державне і недержавне соціальне забезпечення.

Соціологічно-статистичні методи соціального забезпечення: аналіз соціуму, спостереження, опитування, анкетування, аналіз документів.

Психологічні методи в реалізації соціального забезпечення: підтримка, надання інформації, роз'яснення, консультування, рекомендації тощо.

Соціальна діагностика як метод соціального забезпечення.

Тема 9. Технології соціального забезпечення: сутність, призначення і роль

Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної дійсності й діяльності. Сутність соціальних технологій. Специфіка та суспільне призначення соціальних технологій. Принципи соціальних технологій.

Суть та особливості технологій соціального забезпечення. Функції технологій соціального забезпечення в країні з соціально орієнтованою ринковою економікою. Види технологій соціального забезпечення.

Роль технологій соціального забезпечення в контексті оптимізації соціальної сфери та управління соціальними процесами.

Тема 10. Загальні технології в соціальному забезпеченні

Соціальне партнерство та консультування як технології соціального забезпечення. Вимоги до фахівця з соціального забезпечення, як консультанта. Технологія посередництва.

Сутність технології public relations (PR). Технології зв'язку з громадськістю в практиці соціального забезпечення.

Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія соціального забезпечення та інструмент соціальної спрямованості бізнесу.

Соціальне інспектування як складова соціального супроводу в системі соціального захисту та соціального забезпечення.

Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності. Технологічні процеси в соціальному проектуванні. Соціальне проектування та соціальні інновації.

Гуманітарна та благодійна допомога як технології соціального забезпечення населення.

Тема 11. Технології соціального забезпечення різних категорій населення

Соціальне забезпечення сімей з дітьми, дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Соціальне забезпечення малозабезпечених сімей. Соціальне забезпечення осіб, що досягли пенсійного віку, але не мають права на пенсію, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю. Пенсійне забезпечення осіб пенсійного віку, осіб, які мають право отримання пенсії за вислугою років, сім'ям померлих застрахованих осіб. Технології соціального захисту учасників бойових дій в Україні та світі. Технології соціального захисту та підтримки безробітних. Страхові виплати особам, що отримали каліцтво або професійне захворювання на підприємстві, особам, що тимчасово втратили працездатність.

Тема 12. Інноваційні технології соціального захисту та соціального забезпечення населення

Соціальні інновації: поняття, види, суб'єкти. Соціальні інновації у сфері соціального забезпечення. Цифровізація сфери соціального забезпечення: переваги та ключові загрози. Інтегровані соціальні служби. Застосунок і портал «Дія» та його роль у соціальному захисті та соціальному забезпеченні різних категорій населення.

**4. Структура залікового кредиту
дисципліни “Теорія соціального забезпечення”**

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг	Самост. робота	Контр. заходи
<i>Змістовий модуль 1. Соціальне забезпечення як єдність теоретичних знань, практичної та навчальної діяльності</i>						
Тема 1. Соціальне забезпечення у соціальній правовій державі	2	2	2	4	4	Поточне опитування
Тема 2. Історична генеза та сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні	2	2			4	
Тема 3. Соціальне забезпечення як наука і навчальна дисципліна	2	2			4	
Тема 4. Соціальне забезпечення як вид практичної діяльності	2	2			4	
Тема 5. Нормативно-правові та організаційні засади державного управління у сфері соціального забезпечення	4	4			4	
Тема 6. Інформаційне забезпечення соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні	2	2			4	
<i>Змістовий модуль 2. Прикладні методика в сфері соціального забезпечення</i>						
Тема 7. Основні методи соціального забезпечення	2	2	2	4	4	Поточне опитування
Тема 8. Правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення	2	2			4	
Тема 9. Технології соціального забезпечення: сутність, призначення і роль	2	2			4	
Тема 10. Загальні технології в соціальному забезпеченні	4	4			4	
Тема 11. Технології соціального забезпечення різних категорій населення	4	4			4	
Тема 12. Інноваційні технології соціального захисту та соціального забезпечення населення	2	2			4	
Разом	30	30	4	8	48	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1

Тема 1. Соціальне забезпечення у соціальній правовій державі

Мета полягає в ознайомленні із сутністю, ознаками та завданнями соціальної правової держави щодо соціального захисту та соціального забезпечення населення, концептуальними засадами соціального забезпечення; розумінні соціального забезпечення як фактору розвитку соціально-правової держави; розвитку вміння аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним правовим розвитком держави.

Питання для обговорення:

1. Соціальна, правова держава: поняття та ознаки.
2. Соціальне забезпечення як фактор розвитку соціально-правової держави.
3. Концептуальні засади соціального забезпечення.
4. Сутність державного соціального забезпечення: державні соціальні стандарти та гарантії, соціальні норми і нормативи.
5. Механізм реалізації державних соціальних стандартів і гарантій соціального розвитку.

Практичне заняття 2

Тема 2. Історична генеза та сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення в Україні

Мета полягає в ознайомленні із історичною генезою та сучасними тенденціями розвитку соціального забезпечення в Україні.

Питання для обговорення:

1. Історичні аспекти розвитку суспільної допомоги бідним верствам населення.
2. Становлення системи соціального забезпечення за часів побудови соціалізму.
3. Соціальне забезпечення періоду незалежності України.
4. Сучасна система соціального захисту та соціального забезпечення України.
5. Роль соціального забезпечення та політики соціальної якості в контексті завдань повоєнної реконструкції України.

Практичне заняття 3

Тема 3. Соціальне забезпечення як наука і навчальна дисципліна

Мета полягає в ознайомленні із соціальним забезпеченням як наукою і навчальною дисципліною; вивченні об'єктів, суб'єктів, принципів і функціонального призначення соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Соціальне забезпечення як наука.
2. Соціальне забезпечення як навчальна діяльність.
3. Об'єкти та суб'єкти соціального забезпечення.
4. Категорії громадян чи групи осіб, які мають право на соціальне забезпечення.
5. Принципи соціального забезпечення.
6. Функції соціального забезпечення.

Практичне заняття 4

Тема 4. Соціальне забезпечення як вид практичної діяльності

Мета полягає в ознайомленні із соціальним забезпеченням як видом практичної діяльності, засвоєнні специфіки професійної діяльності, етапів професійного зростання та компетентнісних вимірів професії фахівця з соціального забезпечення, професійних та морально-етичних якостей фахівця з соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Специфіка соціального забезпечення як виду професійної практичної

діяльності.

2. Базові засади соціального забезпечення як практичної діяльності.
3. Особливості підготовки фахівців з соціального забезпечення.
4. Етапи професійного зростання фахівців з соціального забезпечення.
5. Особливості підвищення професійного рівня у системі неперервної освіти та значення професійного самовдосконалення на шляху до успіху.
6. Компетентнісні виміри професії фахівця з соціального забезпечення.
7. Функціональні обов'язки та правовий статус фахівця з соціального забезпечення.
8. Морально-етичні якості фахівця з соціального забезпечення.

Практичне заняття 5-6

Тема 5. Нормативно-правові та організаційні засади державного управління у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в ознайомленні та вивченні нормативно-правової бази стосовно соціального забезпечення, організаційних засад державного управління у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Створення нормативно-правової основи соціальної політики в Україні.
2. Конституційні гарантії здійснення права на соціальне забезпечення в Україні.
3. Основні законодавчі та нормативно-правові акти в сфері соціального забезпечення.
4. Система державних органів та їх функції у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення.
5. Діяльність Міністерства соціальної політики України та його органів як суб'єктів управління у сфері соціального забезпечення.
6. Повноваження Пенсійного фонду України та його регіональних органів у контексті соціального забезпечення населення.
7. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, його основні функції та завдання.
8. Інші центральні органи виконавчої влади та їх роль у соціальному захисті та соціальному забезпеченні населення.

Практичне заняття 7

Тема 6. Інформаційне забезпечення соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні

Мета полягає в ознайомленні із інформаційним забезпеченням соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні; розвитку навичок його застосування.

1. Сутність інформації, її виробництво, відтворення та використання у сфері соціального захисту та соціального забезпечення.
2. Поняття “соціальна інформація”, її джерела та канали циркуляції. Види соціальної інформації.
3. Сутність і роль системи інформаційного забезпечення у формуванні ефективної системи соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні.
4. Правові підстави функціонування інформаційних ресурсів у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення.
5. Єдина інформаційна система соціальної сфери. Особливості модулів інформаційної системи соціальної сфери.
6. Інформаційне забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні.

Практичне заняття 8

Тема 7. Основні методи соціального забезпечення

Мета полягає в ознайомленні із основними методами соціального забезпечення та розвитку вміння застосовувати методичну базу системи соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Сутність та специфіка методів соціального забезпечення.
2. Види методів соціального забезпечення.
3. Соціально-економічні методи соціального забезпечення. Натуральна і грошова допомога, пільги, компенсації і соціальні допомоги як різновид соціально-економічних методів соціального забезпечення.
4. Організаційно-розпорядчі методи соціального забезпечення: регламентування, нормування та інструктування.

Практичне заняття 9

Тема 8. Правові, соціологічно-статистичні та психологічні методи соціального забезпечення

Мета полягає в ознайомленні та розумінні правових, соціологічно-статистичних та психологічних методів соціального забезпечення; розвитку вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Правові форми та методи соціального забезпечення. Державне і недержавне соціальне забезпечення.
2. Соціологічно-статистичні методи соціального забезпечення: аналіз соціуму, спостереження, опитування, анкетування, аналіз документів.
3. Психологічні методи в реалізації соціального забезпечення: підтримка, надання інформації, роз'яснення, консультування, рекомендації тощо.
4. Соціальна діагностика як метод соціального забезпечення.

Практичне заняття 10

Тема 9. Технології соціального забезпечення: сутність, призначення і роль

Мета полягає в ознайомленні із сутністю, призначенням і роллю технологій соціального забезпечення; вивченні видів технологій соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної дійсності.
2. Сутність, специфіка та суспільне призначення соціальних технологій.
3. Принципи соціальних технологій.
4. Суть та особливості технологій соціального забезпечення.
5. Функції технологій соціального забезпечення.
6. Види технологій соціального забезпечення.
7. Роль технологій соціального забезпечення в контексті оптимізації соціальної сфери та управління соціальними процесами.

Практичне заняття 11-12

Тема 10. Загальні технології в соціальному забезпеченні

Мета полягає в ознайомленні із загальними технологіями в соціальному забезпеченні; розвитку навичків застосовувати базові знання про загальні технології соціального забезпечення.

1. Соціальне партнерство як технологія соціального забезпечення.
2. Технології соціального консультування у соціальному забезпеченні. Вимоги до фахівця з соціального забезпечення як консультанта.
3. Технологія посередництва у соціальному забезпеченні.
4. Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія соціального забезпечення та інструмент соціальної спрямованості бізнесу.
5. Соціальне інспектування як складова соціального супроводу в системі

соціального захисту та соціального забезпечення.

6. Сутність технології public relations (PR). Технології зв'язку з громадськістю в практиці соціального забезпечення.
7. Соціальне проєктування як конструювання соціальної дійсності. Технологічні процеси в соціальному проєктуванні.
8. Гуманітарна та благодійна допомога як технології соціального забезпечення.

Практичне заняття 13-14

Тема 11. Технології соціального забезпечення різних категорій населення

Мета полягає в ознайомленні із технологіями соціального забезпечення різних категорій населення; розвитку навичок застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту.

1. Соціальне забезпечення сімей з дітьми, дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.
2. Соціальне забезпечення малозабезпечених сімей.
3. Соціальне забезпечення осіб, що досягли пенсійного віку, але не мають права на пенсію, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю.
4. Пенсійне забезпечення осіб пенсійного віку, осіб, які мають право отримання пенсії за вислугою років, сім'ям померлих застрахованих осіб.
5. Технології соціального захисту учасників бойових дій в Україні та світі.
6. Технології соціального захисту та підтримки безробітних.
7. Страхові виплати особам, що отримали каліцтво або професійне захворювання на підприємстві, особам, що тимчасово втратили працездатність.

Практичне заняття 15

Тема 12. Інноваційні технології соціального захисту та соціального забезпечення населення

Мета полягає в ознайомленні з інноваційними технологіями соціального захисту та соціального забезпечення населення, розумінні їх переваг та загроз упровадження; розвитку навичок їх застосування для оптимізації соціальних видатків.

1. Соціальні інновації: поняття, види, суб'єкти.
2. Соціальні інновації у сфері соціального забезпечення.
3. Цифровізація сфери соціального забезпечення: переваги та ключові загрози.
4. Інтегровані соціальні служби.
5. Застосунок і портал “Дія” та його роль у соціальному захисті та соціальному забезпеченні різних категорій населення.

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни “Теорія соціального забезпечення” – узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях; формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем соціального забезпечення; розвиток вміння аргументувати та працювати в команді.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти “бакалавр”.

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни “Теорія соціального забезпечення”;

– розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв’язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина передбачає актуалізацію теми тренінгового заняття та структуризацію процесу його проведення; ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами; представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою в колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття, формуванні робочих груп студентів, визначенні завдань та розподілі ролей; забезпечення учасників тренінгу роздатковим матеріалом.

3. Практична частина передбачає виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою).

4. Підведення підсумків передбачає презентацію практичної роботи в групах; обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінку результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Завдання для тренінгу

1. Виконати творче завдання у формі складення кросворду. Кросворд скласти на тему: “Соціальне забезпечення як наука, навчальна дисципліна і практична діяльність”.

Студенти об’єднуються в 2 групи, кожна з яких складає свій кросворд. Потім вони мають обмінятися кросвордами і вирішити їх.

2. Взяти участь в інтелектуальній грі – дебатах на тему: “Прожитковий мінімум: базовий соціальний стандарт чи віртуальний показник?”

Правила гри:

a) в дебатах беруть участь 2 команди, в кожній з яких по 3 спікера. Відповідно студенти об’єднуються у дві команди і між собою обирають спікерів.

b) команди готують одразу аргументи “за” та “проти” теми, яка розглядається і за якою доведеться вести дискусію, оскільки не знають, яка роль їм випаде – сторони “ствердження” чи “заперечення”.

c) кожному гравцю надається час для доведення своєї позиції та спростування позицій команди-суперника. Перші спікери мають на виступ 6-7 хвилин, другий та третій – 5 хвилин. Перший та другий гравці мають ще додатковий час для відповіді на запитання від протилежної сторони – 3-5 хвилин. Третій спікер робить загальний підсумок виступу всієї команди і не відповідає на запитання.

d) Під час гри кожна команда має право взяти декілька хвилин на підготовку (в сумі не більше 15 хвилин за всю гру).

Під час оцінювання враховуються не лише аргументи, але й на те, як учасники використовують свій час для виступу. При цьому, учасники не можуть підказувати один одному або відповідати один за одного. Однак виступ наступного учасника має бути продовженням попереднього виступу. Тому оцінюється злагодженість командної гри, а не окремих спікерів. Також важливим є вміння не просто аргументувати свою думку, але й аргументовано спростувати думки, озвучені гравцем з команди суперника.

3. Сформувані ТОП-10 інновацій у сфері соціального забезпечення України, які застосовуються на загальнодержавному та місцевому рівнях. За допомогою методу мозкового штурму окреслити вигоди, ризики та проблеми цифровізації вітчизняної сфери соціального забезпечення.

Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання трьох завдань тренінгу.

7. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни “Теорія соціального забезпечення” студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні і поглибленні знань з питань теорії соціального забезпечення.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати реферат за темою з рекомендованого переліку або власною, узгодженою з викладачем.
2. Розробити соціальний проєкт для вразливих категорій населення і представити його.

Теми рефератів

1. Об’єктивна необхідність соціальної підтримки населення в суспільстві ринкових відносин.
2. Характеристика системи соціального захисту та соціального забезпечення в Україні.
3. Принципи соціального захисту та соціального забезпечення в умовах інтеграційних процесів до європейської спільноти.
4. Конституційно-правові засади соціального захисту та соціального забезпечення в Україні
5. Сучасні стандарти соціального захисту та соціального забезпечення в Україні.
6. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального забезпечення населення в Україні.
7. Періодизація розвитку соціального забезпечення в Україні.
8. Суб’єкти, об’єкт та зміст правовідносин у сфері соціального забезпечення.
9. Соціальне забезпечення як вид суспільної професійної практичної діяльності та навчальна дисципліна.
10. Фахівці із соціального забезпечення як ключові суб’єкти соціальної сфери.
11. Нормативно-правові засади соціального забезпечення в Україні.
12. Система органів управління сферою соціального забезпечення.
13. Міністерство соціальної політики України як центральний орган управління сферою соціального забезпечення.
14. Розвиток інформаційного забезпечення соціального захисту та забезпечення населення в Україні.
15. Допомоги із соціального забезпечення як метод соціального забезпечення: основні види та форми.
16. Сутність адресних соціальних допомог малозабезпеченим верствам населення.
17. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення.
18. Система державного соціального забезпечення.
19. Характеристика недержавного соціального забезпечення.
20. Специфіка використання організаційно-розпорядчих методів соціального забезпечення.
21. Місце і роль технологій соціального забезпечення в контексті оптимізації управління соціальними процесами.
22. Соціальне посередництво та консультування як шляхи вирішення складних соціальних проблем.
23. Проблеми та перспективи становлення соціального аудиту в Україні.
24. Становлення інституту соціального інспектування в Україні.
25. Сучасний стан соціального інспектування в Україні: тенденції змін.
26. Соціальна реклама та PR-технології у закладах соціального захисту населення.
27. Гуманітарна та благодійна допомога як технології соціального забезпечення населення: особливості застосування в умовах війни.

28. Технології соціального забезпечення дитинства та материнства: вітчизняний і зарубіжний та досвід.
29. Технології соціального забезпечення військовослужбовців та їхніх сімей: зарубіжний та вітчизняний досвід.
30. Соціальне забезпечення та підтримка внутрішньо переміщених осіб.
31. Пенсійне забезпечення як різновид соціальної функції держави та технологія соціального забезпечення.
32. Система пенсійного забезпечення громадян в Україні: сучасні тренди.
33. Технології соціального захисту та забезпечення безробітних.
34. Специфіка соціального забезпечення осіб, які тимчасово втратили працездатність або отримали каліцтво чи професійне захворювання.
35. Соціальне забезпечення та підтримка молоді як основа запорука сталого розвитку в Україні.
36. Соціальні інновації: сучасні тренди.
37. Соціальні інновації як інструмент підвищення якості життя населення України.
38. Інноваційні технології в роботі інтегрованих соціальних служб.
39. Цифрові новації в сфері соціального забезпечення.
40. Власна тема.

Загальні вимоги до оформлення реферату як різновиду самостійної роботи: шрифт – Times New Roman; розмір шрифту – 14 кегель; інтервал між рядками – півтора; абзац – 12,5 мм, поля: верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 25 мм, правє – 15 мм; нумерація сторінок – у правому верхньому куті; обсяг – 10-12 сторінок друкованого тексту.

Соціальний проєкт для вразливих категорій населення

Для виконання цього завдання студентам необхідно:

- розглянути основні етапи розробки та реалізації соціального проєкту;
- ознайомитись із вимогами до формулювання мети і завдань соціального проєкту, основною документацією;
- здійснити аналіз джерел фінансового забезпечення соціального проєкту, сформулювати його бюджет;
- обґрунтувати доцільність впровадження соціального проєкту, розробленого для вразливих категорій населення.

При оцінці результатів самостійної роботи враховуються: глибина та всебічність розкриття змісту завдання; рівень володіння навчальним матеріалом, винесеним на самостійну роботу; самостійність, аргументованість, оригінальність викладу самостійно опрацьованого матеріалу й вирішення проблеми; відображення власної позиції.

Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи. Максимальна кількість балів за завдання самостійної роботи становить 100 балів. Кожен студент повинен виконати обидва завдання самостійної роботи.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, есе, підготовка і презентація проєктів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Теорія соціального забезпечення” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- ✓ поточне опитування, тестування;
- ✓ презентації результатів виконаних завдань;
- ✓ оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- ✓ оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- ✓ наукова дискусія;
- ✓ інші види індивідуальних і групових завдань;
- ✓ екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Теорія соціального забезпечення” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	Екзамен
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 1-6	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 7-12	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 25 балів за кожне – макс. 50 балів; 2) есе – макс. 30; 3) 10 тестів по 2 бали за тест – макс. 20 балів У сумі – 100 балів

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-12
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Viber тощо).	1-12
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-12
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування № 16/98-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. №2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>.
3. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. №2671-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
5. Анпілогова Б. Ю. Соціальний захист як особливий соціально-правовий феномен. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: ПРАВО. 2023. Вип. 79. Ч. 1. С. 291-297. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/288621/282278>.
6. Боднарук М. І., Орловський О. Я., Бурка А. В. Право соціального захисту : навч.-метод. посібн. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 184с.

7. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. Вип. 31. С. 31-34. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>.
8. Вашкович В. В. Трансформація уявлень про благодійність в історичних та правових джерелах. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 1. С. 24-27.
9. Грень Т. Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf.
10. Державні соціальні стандарти / Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>.
11. Додон О., Коваленко О. Інформаційні технології в системі соціального захисту.. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. № 2. С. 74–78. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-8-10>.
12. Дубич К. В. Істрія та теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном : навч. посіб. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2023. 272 с.
13. Дубич К. В. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення в Україні. Том 2 : навч. посіб. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2023. 432 с.
14. Кулина Г. М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Теорія соціального забезпечення» для студентів усіх форм навчання ступеня вищої освіти «бакалавр» галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення». Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2023. 40 с.
15. Кулина Г. М. Методичні рекомендації щодо практичних занять з дисципліни «Теорія соціального забезпечення» для студентів усіх форм навчання ступеня вищої освіти «бакалавр» галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення». Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2023. 35 с.
16. Кулина Г. М. Навчально-методичні матеріали до вивчення дисципліни «Теорія соціального забезпечення» для студентів усіх форм навчання галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» ступеня вищої освіти «бакалавр». Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2023. 152 с.
17. Кулина Г. М., Налукова Н. І. Інформатизація сфери соціального забезпечення як необхідна компонента формування цифрової економіки. *Світ фінансів*. 2020. № 1 (62). С. 95-106. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38173/1/%D0%9A%D1%83%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>.
18. Кулина Г. М. Сучасні напрямки цифровізації соціальної сфери в Україні. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. 2-3 березня 2023 року : зб. наук. праць. Вінниця: ВНТУ, 2023. С. 390–391. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2023/paper/view/17247>.
19. Лубкей Н. П., Крамарчук С. П., Кулина Г. М. Проблеми впровадження концепту корпоративної соціальної відповідальності в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 61. С. 202–206. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/61_2021/38.pdf.
20. Марушко Н. С., Горбан І. М. Соціальний аудит як інструмент забезпечення соціальної спрямованості бізнесу. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія економічна)*. 2022. № 1. С. 38-45. URL: <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2022-1-5>.
21. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
22. Осіпова Л. Особливості соціального забезпечення в умовах глобалізації економічного простору. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. № 1. С. 78-83.

23. Прохоровська С., Кулина Г., Стецько М. Реформування системи соціального страхування в Україні: проблемні аспекти та ключові завдання. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3 (72). С. 66-82. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1534/1542>.
24. Смирнова І. І., Сімакова О. К., Карлаш Ю. Д. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального захисту населення в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/977/935>.
25. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник Економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18.
26. Сухова С. С. Нормативно-правова база організації надання соціальних послуг. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 7-8. С. 64-70.
27. Чалик В. Р. Правові підстави функціонування інформаційних ресурсів у сфері соціального захисту населення. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 4. С. 115-123. URL: http://apnl.dnu.in.ua/4_2022/19.pdf.
28. Чанишева Г. І., Щукін О. С. Мінімальна заробітна плата у системі державних соціальних гарантій. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 119-128. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/262/249>.
29. Черниш А. Р. Поняття та ознаки соціального забезпечення молоді. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 113-117. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/09/21.pdf>.
30. Ahramakova N., Honcharova S., Honcharov A. Technology for the development and implementation of social projects: substantiation of the project proposal and documents. *Development Management*. 2020. Vol. 18, Issue 1. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/dm.18\(1\).2020.02](http://dx.doi.org/10.21511/dm.18(1).2020.02).
31. Katja Hujo Social protection and inequality in the global South: Politics, actors and institutions. *Critical Social Policy*. 2021. 41 (3). P. 344-363.
32. Social Insurance: Meaning and Features. URL: <https://www.economicdiscussion.net/social-insurance/social-insurance-meaning-and-features-poverty-economics/29305>.
33. Social protection systems. URL: <https://socialprotection-humanrights.org/key-issues/social-protection-systems/>.
34. Tervola J., Mesiäislehto M., Ollonqvist J. Smaller net or just fewer to catch? Disentangling the causes for the varying sizes of minimum income schemes. *International Journal of Social Welfare*. 2022. P. 1-16. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ijsw.12553>.